

13. προς την κατεύθυνση αυτή, η Επιτροπή των Περιφερειών, εκτιμώντας επίσης ότι δεν επείγει η έγκριση του κανονισμού που πρέπει να τεθεί σε ισχύ τη στιγμή της προσχώρησης των πρώτων υποψήφιων χωρών, προτείνει να εξεταστεί, σε συνεργασία με τα μέλη της και γενικότερα με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές και τις επίσημες στατιστικές υπηρεσίες ολόκληρης της Ευρωπαϊκής

Ένωσης, με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες και τις υπηρεσίες της Επιτροπής, κατά πόσο ανταποκρίνεται η υφιστάμενη ονοματολογία NUTS στις προκλήσεις και τις απαιτήσεις που τίθενται εν όψει της θεσμικής μεταρρύθμισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της μεταρρύθμισης των κοινοτικών πολιτικών μετά το 2006.

Βρυξέλλες, 15 Νοεμβρίου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Επιτροπής των Περιφερειών

Jos CHABERT

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών για την Ετήσια Έκθεση του Ταμείου Συνοχής (1999)

(2002/C 107/18)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

έχοντας υπόψη την ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το Ταμείο Συνοχής (1999) — COM(2000) 822 τελικό — C5-0109/2001·

έχοντας υπόψη τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1164/1994 της 16ης Μαΐου 1994 για την ίδρυση του Ταμείου Συνοχής·

έχοντας υπόψη την έκτη περιοδική έκθεση για την οικονομική και κοινωνική κατάσταση και την ανάπτυξη των περιφερειών της Ε.Ε. (SEC8(1999) 66 τελικό)·

έχοντας υπόψη το σχέδιο ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου, όπως υιοθετήθηκε κατά το άτυπο Συμβούλιο στο Potsdam στις 10-11 Μαΐου 1999·

έχοντας υπόψη την δεύτερη έκθεση για την οικονομική και κοινωνική συνοχή (COM(2001) 24 τελικό)·

την απόφαση της Επιτροπής της 11ης Ιανουαρίου 2001 να ζητήσει από την Επιτροπή των Περιφερειών να γνωμοδοτήσει για το θέμα αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 265(1) της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·

έχοντας υπόψη την απόφαση που έλαβε ο Πρόεδρος της στις 6 Μαρτίου 2001 περί αναθέσεως της προετοιμασίας της γνωμοδότησης στην Επιτροπή 1 — Περιφερειακή πολιτική, Διαρθρωτικά Ταμεία, Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή και Διασυνοριακή και Διαπεριφερειακή Συνεργασία·

έχοντας υπόψη το σχέδιο γνωμοδότησης που υιοθέτησε ομόφωνα η επιτροπή 1 στις 4 Οκτωβρίου 2001 (CdR 183/2001 rev 2, εισηγητής: ο κ. Bree, μέλος του Συμβουλίου της κομητείας Sligo, μέλος της Περιφερειακής Υπηρεσίας Συνόρων IRL,PSE)·

εκτιμώντας ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 της Συνθήκης ΕΚ, η οικονομική και κοινωνική συνοχή είναι ένας από τους κύριους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ)·

εκτιμώντας ότι το άρθρο 158 της Συνθήκης ΕΚ αναθέτει στην ΕΕ την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, τη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και την προώθηση της ανάπτυξης των πλέον μειονεκτικών περιοχών·

εκτιμώντας ότι προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός πιο αποτελεσματικά, το άρθρο 130δ (νυν άρθρο 161) της Συνθήκης του Μάαστριχ προέβλεπε την ίδρυση του Ταμείου Συνοχής·

εκτιμώντας ότι το Ταμείο ιδρύθηκε επισήμως βάσει του κανονισμού του Συμβουλίου 1164/1994/ΕΟΚ, του οποίου προηγήθηκε προσωρινό χρηματοδοτικό μέσο συνοχής·

εκτιμώντας ότι κύριος στόχος του Ταμείου αυτού είναι να βοηθήσει τις χώρες με κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ μικρότερο του 90 % του κοινοτικού μέσου να ανταποκριθούν στις προκλήσεις που θέτει η οικονομική και νομισματική ένωση, συμβάλλοντας στη χρηματοδότηση της ανάπτυξης έργων υποδομής που αφορούν το περιβάλλον και τις μεταφορές·

εκτιμώντας ότι η συμμόρφωση προς τα οικονομικά προγράμματα και τα προγράμματα σταθερότητας αποτελεί όρο για την πρόσβαση στο Ταμείο Συνοχής·

εκτιμώντας ότι το άρθρο 154(2) της Συνθήκης ΕΚ για τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα (ΔΕΔ) αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην σύνδεση των περιφερειακών περιοχών με τις κεντρικές περιφέρειες της ΕΕ·

εκτιμώντας ότι τα σχέδια για το περιβάλλον που στηρίζει το Ταμείο Συνοχής έχουν σκοπό να βοηθήσουν τους τέσσερις δικαιούχους να ανταποκριθούν στους στόχους που έχει θέσει η ΕΕ για το περιβάλλον·

εκτιμώντας ότι όπως γίνεται εμφανές από τα αποτελέσματα που επέτυχε, το Ταμείο Συνοχής αποτελεί αποτελεσματικό μέσο συνοχής·

εκτιμώντας ότι το 1999 η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις για την αναθεώρηση δύο μειζόνων οδηγιών για το περιβάλλον οι οποίες επηρεάζουν τα σχέδια που στηρίζει το Ταμείο Συνοχής, και συγκεκριμένα την οδηγία για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την οδηγία για τους οικότοπους·

εκτιμώντας ότι το 1999 ήταν ο τελευταίος χρόνος λειτουργίας του Ταμείου Συνοχής για την περίοδο προγραμματισμού 1993-1999·

εκτιμώντας ότι η ετήσια έκθεση της Επιτροπής καλύπτει τις δραστηριότητες του Ταμείου Συνοχής για το 1999 όπως απαιτείται από τον κανονισμό του 1994 και παρέχει συνολική αξιολόγηση για το σύνολο της προγραμματικής περιόδου·

εκτιμώντας ότι στο τέλος του 1999, η Επιτροπή είχε αναλάβει υποχρεώσεις για το σύνολο των κονδυλίων του Ταμείου Συνοχής για το 1999 και οι πιστώσεις πληρωμών είχαν εκτελεσθεί σε ποσοστό 91,6 % το 1999·

εκτιμώντας ότι το Συμβούλιο του Βερολίνου το 1999 αποφάσισε ότι οι σημερινές χώρες του Ταμείου Συνοχής θα εξακολουθήσουν να είναι επιλέξιμες για στήριξη από το Ταμείο Συνοχής μετά το 2000 και ότι η επιλεξιμότητα θα αναθεωρηθεί το 2003·

εκτιμώντας ότι η Ε.Ε. δημιούργησε ένα προενταξιακό διαρθρωτικό μέσο (ISPA) προκειμένου να βοηθήσει τις αιτούσες χώρες να επιτύχουν τους στόχους της ΕΕ για τις μεταφορές και το περιβάλλον·

εκτιμώντας ότι οι χώρες της συνοχής και η Επιτροπή έχουν συντάξει στρατηγικά έγγραφα αναφοράς που καθορίζουν τα κύρια σχέδια που θα χρηματοδοτηθούν κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού (2000-2006)·

υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση κατά την 41η σύνοδο ολομέλειας της 14ης και 15ης Νοεμβρίου 2001 (συνεδρίαση της 15ης Νοεμβρίου).

Απόψεις και συστάσεις της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με την Ετήσια Έκθεση του Ταμείου Συνοχής για το 1999:

1. Το Ταμείο Συνοχής το 1999

1.1. Η ΕΤΠ αναγνωρίζει τις προσπάθειες της Επιτροπής και την συγχάει για τη σύνταξη της έκθεσης για το 1999 την οποία και θεωρεί ως ουσιαστικό μέσο για την αξιολόγηση της λειτουργίας του Ταμείου Συνοχής και των πολιτικών συνοχής των κρατών μελών και της ΕΕ. Σημειώνει με ικανοποίηση την λεπτομερή κάλυψη των κύριων εξελίξεων στις τέσσερις χώρες συνοχής, την

Ισπανία, την Πορτογαλία, την Ελλάδα και την Ιρλανδία, κατά το 1999.

1.2. Η ΕΤΠ συγχάει την Επιτροπή για την επιτυχή επιτήρηση της λειτουργίας του Ταμείου Συνοχής στις τέσσερις χώρες συνοχής το 1999. Το Ταμείο Συνοχής σαφώς λειτουργεί επιτυχώς και ωφέλησε αναμφισβήτητα τόσο τις ενδιαφερόμενες χώρες όσο και την Ε.Ε. συνολικά παρά το ότι μένουν ακόμα πολλά να γίνουν, τόσο πριν όσο και μετά την διεύρυνση σε ό,τι αφορά την βελτίωση των έργων υποδομής στον τομέα των μεταφορών και του περιβάλλοντος και την επίτευξη πραγματικής σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών και όλων των περιφερειών της ΕΕ.

1.3. Η ΕΤΠ έχει συνείδηση του γεγονότος ότι το 1999 δεν μεταβλήθηκε ουσιαστικά η στρατηγική που υιοθετήθηκε κατά τα προηγούμενα χρόνια και ότι δόθηκε έμφαση περισσότερο στην ολοκλήρωση των σχεδίων παρά στην έναρξη νέων, ότι καταβλήθηκαν ιδιαίτερες προσπάθειες το 1999 για να εξασφαλιστεί η συνολική συμμόρφωση προς τους στόχους που τέθηκαν για το σύνολο της περιόδου 1993-1999, και ιδιαίτερα για την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των σχεδίων που αφορούν τις μεταφορές και τα έργα υποδομής και την κατανομή των χρηματοδοτήσεων μεταξύ των χωρών συνοχής σύμφωνα με τα όρια που καθορίζονται στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού του 1994 για την ίδρυση του Ταμείου.

2. Διαχείριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του Ταμείου Συνοχής

2.1. Η ΕΤΠ σημειώνει ότι η Επιτροπή αποδίδει την μη πλήρη χρησιμοποίηση των διαθεσίμων πιστώσεων πληρωμών το 1999 στον μεγάλο αριθμό αιτήσεων πληρωμών που ελήφθησαν με καθυστέρηση από την Επιτροπή το 1999 και στον υψηλό φόρτο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής κατά τα τέλη του 1999. Ζητά από την Επιτροπή να παρέχει περισσότερες πληροφορίες για παρόμοιες εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων σε μελλοντικές ετήσιες εκθέσεις και καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι τα σχέδια υποβάλλονται εγκαίρως. Τονίζει ότι οι αρμόδιες για το Ταμείο Συνοχής υπηρεσίες της Επιτροπής θα πρέπει να έχουν τους απαραίτητους πόρους προκειμένου το Ταμείο Συνοχής να επιτύχει τους στόχους του.

2.2. Η ΕΤΠ σημειώνει με ευαρέσκεια ότι δεν αναφέρθηκαν περιπτώσεις απάτης από τις τέσσερις χώρες συνοχής το 1999 στο Γραφείο της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης UCLAF και επαναλαμβάνει τη σημασία που αποδίδει στην ενίσχυση των ελέγχων για την καταπολέμηση της απάτης τόσο σε επίπεδο κρατών μελών όσο και σε επίπεδο ΕΕ.

2.3. Η ΕΤΠ σημειώνει με ευχαρίστηση ότι δεν παρατηρήθηκε καμία περίπτωση «διπλής χρηματοδότησης» από το Ταμείο Συνοχής και άλλες πηγές χρηματοδότησης της ΕΕ κατά το 1999 και τονίζει την ανάγκη για πλήρη τήρηση της αρχής της προσθετικότητας.

2.4. Σε ό,τι αφορά την παρακολούθηση, τον έλεγχο και τις παρατυπίες, η ΕΤΠ σημειώνει ότι η έκθεση της Επιτροπής αναφέρεται σε ad hoc επιτροπές που λειτουργούν σε ένα κράτος μέλος (Ελλάδα) και σε επτά υποεπιτροπές της επιτροπής παρακολούθησης σε άλλο κράτος μέλος (Ισπανία) και τονίζει ότι είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί πλήρης συνέπεια μεταξύ των επιτροπών παρακολούθησης προκειμένου να γίνει σωστή διαχείριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των σχεδίων του Ταμείου Συνοχής.

2.5. Δεδομένου ότι η πρόσβαση στο Ταμείο Συνοχής εξαρτάται από τη συμμόρφωση προς τα προγράμματα οικονομικής σταθερότητας και σύγκλισης, η ΕΤΠ καλεί την Επιτροπή να παράσχει πιο λεπτομερή ανάλυση των δημοσιονομικών επιδόσεων στις χώρες συνοχής.

2.6. Η ΕΤΠ αμφισβητεί τη δήλωση της Επιτροπής ότι ορισμένα από τα 18 σχέδια για το περιβάλλον που αξιολογήθηκαν το 1999 «οδήγησαν στην αύξηση της αξίας της γης στην περιοχή τους και προκάλεσαν οικονομική ανάπτυξη, η οποία με τη σειρά της προκάλεσε νέες δραστηριότητες και απασχόληση». Η ΕΤΠ πιστεύει ότι η Επιτροπή θα πρέπει να είναι προσεκτική όταν υποδηλώνει ότι

η αύξηση της αξίας της γης είναι πάντοτε προς όφελος των περιφερειακών περιοχών.

3. Έργα που στήριξε το Ταμείο Συνοχής

3.1. Η ΕΤΠ σημειώνει με ευχαρίστηση ότι πολλά από τα λεπτομερή σχόλια και τις συστάσεις που έκανε με την ευκαιρία προηγούμενων ετήσιων εκθέσεων του Ταμείου Συνοχής λήφθηκαν κατόπιν υπόψη από την Επιτροπή, αλλά επαναλαμβάνει και πάλι τη σημασία που αποδίδει στο να δώσει το Ταμείο Συνοχής μεγαλύτερη προτεραιότητα στην διατήρηση της φύσεως και στη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος.

3.2. Η ΕΤΠ σημειώνει ότι η Επιτροπή πάντοτε παρότρυνε τις χώρες συνοχής να υποβάλλουν προτάσεις για τη χρηματοδότηση και μη οδικών έργων και σημειώνει με ευχαρίστηση την αύξηση των επενδύσεων σε σιδηροδρομικά έργα στην Ισπανία, Πορτογαλία και Ελλάδα κατά το 1999. Καλεί δε την Ιρλανδία να αυξήσει επίσης τις επενδύσεις στις μεταφορές μέσω σιδηροδρόμων, ιδιαίτερα στις μειονεκτικές περιοχές.

3.3. Η ΕΤΠ επικροτεί την αύξηση των επενδύσεων στον τομέα των στερεών αποβλήτων στην Πορτογαλία και Ελλάδα κατά το 1999.

3.4. Η ΕΤΠ καλεί να πραγματοποιηθούν μεγαλύτερες επενδύσεις στον λιμενικό τομέα, δεδομένης της σημασίας των θαλάσσιων μεταφορών στις τέσσερις δικαιούχους χώρες.

3.5. Η ΕΤΠ είναι πεπεισμένη ότι παρά την ανάγκη χρηματοδότησης έργων μεγάλης κλίμακας και διασφάλισης στρατηγικής προσέγγισης για την ανάπτυξη των έργων, θα πρέπει να τονιστεί η σημασία της χρηματοδότησης κύριων σχεδίων μικρής κλίμακας, ιδιαίτερα στον τομέα του περιβάλλοντος και της διατήρησης της φύσεως.

3.6. Η ΕΤΠ καλεί την Επιτροπή να εκτιμήσει πλήρως τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των έργων που χρηματοδοτεί το Ταμείο Συνοχής με πλήρεις διαβουλεύσεις με τις ενδιαφερόμενες τοπικές κοινότητες.

4. Διαφάνεια και υποχρέωση λογοδοσίας

4.1. Η ΕΤΠ σημειώνει ότι η ετήσια έκθεση για το 1999 δημοσιεύτηκε μόλις τον Ιανουάριο του 2001 και καλεί την Επιτροπή να καταβάλλει μεγαλύτερες προσπάθειες προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η ετήσια έκθεση δημοσιεύεται νωρίτερα.

4.2. Η ΕΤΠ παρατηρεί ότι κατά το 1999 πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις και σεμινάρια μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, αλλά δεν πραγματοποιήθηκε καμία συνεδρίαση με τους κοινωνικούς εταίρους (αν και οι κοινωνικοί εταίροι ενημερώθηκαν για το Ταμείο Συνοχής κατά τη διάρκεια συνεδρίασης για τα Διαρθρωτικά Ταμεία), και ζητά από την Επιτροπή να διασφαλίσει την πλήρη ενημέρωση των κοινωνικών εταίρων σχετικά με το Ταμείο Συνοχής και την συμμετοχή τους σε αυτό.

4.3. Η ΕΤΠ ζητά από την Επιτροπή να δημοσιεύσει την αξιολόγηση την οποία πραγματοποιεί τώρα σχετικά με τα αποτελέσματα του τριετούς προγράμματος αξιολόγησης εκ των υστέρων το οποίο άρχισε το 1998 και συνεχίστηκε κατά την διάρκεια του 1999. Επίσης θα πρέπει να δημοσιευτούν τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων που δημοσιεύτηκαν στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής.

4.4. Η ΕΤΠ ζητά να δημοσιευτούν τα στρατηγικά έγγραφα αναφοράς που συμφωνήθηκαν από τις χώρες συνοχής και την Επιτροπή.

4.5. Η ΕΤΠ έχει ήδη επικροτήσει τα αποτελέσματα της μελέτης της London School of Economics σχετικά με τη λειτουργία του Ταμείου Συνοχής και ζητά να δημοσιευτούν οι αντιδράσεις που προκάλεσε η μελέτη αυτή.

4.6. Η ΕΤΠ σημειώνει ότι το 0,05 % περίπου των χρηματοδοτήσεων του Ταμείου Συνοχής στα πλαίσια της προγραμματικής περιόδου 1993-1999 κατανεμήθηκε για τεχνική βοήθεια. Δύο μείζονες διαγωνισμοί δημοσιεύτηκαν τον Ιούνιο του 1999 και επιλέγησαν δύο κοινοπραξίες συμβούλων προκειμένου να αρχίσουν να εργάζονται τον Ιούνιο. Ζητά να παρασχεθούν επιπρόσθετες πληροφορίες σχετικά με την τεχνική βοήθεια και τους όρους αναφοράς των ορισθέντων συμβούλων.

5. Συμμόρφωση προς την νομοθεσία της ΕΕ

5.1. Η ΕΤΠ καλεί τα επιλέξιμα κράτη μέλη να ανταποκριθούν πλήρως στις δεσμεύσεις που ανέλαβαν σχετικά με το πρόγραμμα για τη διατήρηση της φύσεως Natura 2000.

5.2. Η ΕΤΠ σημειώνει ότι η Επιτροπή αναφέρει ότι τα κράτη μέλη «συνεργάζονται όλο και περισσότερο και παρέχουν πλήρεις απαντήσεις στα ερωτήματά της» όσον αφορά στην τήρηση της

νομοθεσίας της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις και επαναλαμβάνει τη σημασία που αποδίδει στην συμμόρφωση προς την υπάρχουσα νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις.

6. Ρόλος των υποεθνικών επιπέδων διακυβέρνησης

6.1. Η ΕΤΠ λαμβάνει υπό σημείωση τον κώδικα συμπεριφοράς για την υλοποίηση των πολιτικών συνοχής που συμφωνήθηκε μεταξύ της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 6 Μαΐου 1999 και πιστεύει ότι επιβάλλεται η ενίσχυση του ρόλου της Επιτροπής των Περιφερειών στη λειτουργία του Ταμείου Συνοχής.

6.2. Η ΕΤΠ υπενθυμίζει ότι ορισμένος αριθμός έργων που στήριξε το Ταμείο Συνοχής προερχόντουσαν από τοπικές και περιφερειακές αρχές και συνιστά όπως η Επιτροπή λαμβάνει περισσότερο υπόψη τις απόψεις των τοπικών και περιφερειακών επιπέδων διακυβέρνησης κατά την αξιολόγηση των προς στήριξη έργων.

6.3. Η ΕΤΠ σημειώνει σχετικά με την παρακολούθηση, τον έλεγχο και τις ανωμαλίες, ότι η Επιτροπή αναφέρει ότι σε ένα κράτος μέλος (Ελλάδα) παρευρέθησαν στις συνεδριάσεις εκπρόσωποι των ενώσεων των τοπικών αρχών, ενώ σε άλλο κράτος μέλος (Ιρλανδία), παρευρέθησαν στις συνεδριάσεις εκπρόσωποι των τοπικών αρχών «αρμόδιοι για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και τη διαχείριση των οδών, την επεξεργασία υγρών αποβλήτων και την ύδρευση». Η ΕΤΠ τονίζει ότι στις συνεδριάσεις αυτές συμμετείχαν πραγματικά οι δημοκρατικώς εκλεγμένοι αντιπρόσωποι των τοπικών και περιφερειακών αρχών.

6.4. Η ΕΤΠ πιστεύει ότι οι αποφάσεις σχετικά με την δυνατότητα των έργων να αποφέρουν εισόδημα και την καταλληλότητά τους όσον αφορά την ανάμειξη του ιδιωτικού τομέα θα πρέπει να ληφθούν μετά από διαβουλεύσεις με τις ενδιαφερόμενες τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Βρυξέλλες, 15 Νοεμβρίου 2001.

Ο Πρόεδρος

της Επιτροπής των Περιφερειών

Jos CHABERT